

Remissvar på Landsbygdskommitténs slutbetänkande (SOU 2017:1)

Sammanfattning

Folkbildningsrådet välkomnar att Landsbygdskommittén tar ett helhetsgrepp kring landsbygdsutveckling med målet att samordna de olika initiativ och program som riktas till landsbygden. För folkbildningens del innebär betänkandets förslag, om en permanent ökning av anslaget, ett erkännande av den stora betydelse som folkbildningen har för landsbygdsutveckling och för att ge individer fler möjligheter till livslångt lärande.

Sammanfattningsvis anser vi att:

- Det är positivt och välmotiverat med den bidragsförstärkning till folkbildningen som föreslås i betänkandet.
- Det är positivt med synliggörandet och betoningen av folkbildningens roll för landsbygdsutveckling i hela landet.
- Det behövs ingen särskild utredning av hur folkbildningsanslaget bättre ska nå unga och utrikes födda på landsbygden. Folkbildningen har redan en stark närvaro och verksamhet på landsbygden i hela landet. Folkbildningsrådet kan inom ramarna för de villkor för statsbidrag som tillämpas fördela medel så att de når verksamhet i landsbygd samt de målgrupper som kommittén vill nå.
- Det saknas ett helhetsperspektiv på folkbildningen där såväl studieförbund som folkhögskolor ses som komplementära för att uppfylla syftet att ge fler möjligheter åt målgruppen unga och utrikes födda. Här behöver folkhögskolans roll synliggöras.

Förslag 71: Regeringen förstärker bidraget till studieförbundens verksamhet i landsbygdsområden

Folkbildningsrådet ser positivt på att regeringen med detta förslag vill förstärka studieförbundens verksamhet i landsbygdsområden. Vi ser att studieförbunden med sitt breda utbud och nationella täckning är väl rustade att involvera unga människor och utrikes födda i lokal utveckling. En höjning av anslaget ligger också väl i linje med Folkbildningsrådets egen analys. Vi har i vårt budgetunderlag till regeringen 2018–2020, hemställt om ett förstärkt statsbidrag till folkbildningen. När det gäller jämställdhetsmålet delar Folkbildningsrådet kommitténs uppfattning. Folkbildningsrådet arbetar också med jämställdhet på ett tydligare sätt från och med 2017 då vi ingår i regeringens satsning kring jämställdhetsintegrering i myndigheter.

Folkbildningsrådet menar dock att förslaget även borde inkludera ett förstärkt bidrag till folkhögskolan. Folkhögskolan har liksom studieförbunden ett tydligt utvecklat arbete och erfarenhet av att arbeta med landsbygdsutveckling och med unga individer samt med utrikes födda.

Att satsa på såväl studieförbund som folkhögskola kan vidare ge goda synergieffekter. Genom studieförbunden får unga sin första kontakt med till exempel en studiecirkel eller annan föreningsaktivitet. Denna första kontakt kan ge motivation och förståelse att gå vidare i sitt lärande. Här kan folkhögskolorna erbjuda en väg vidare in i studier och fortsatt utbildning som ytterligare förstärker ungas och utrikes föddas delaktighet och möjlighet att påverka sin livssituation.

Förslag 72: Regeringen uppdrar till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att utreda på vilket sätt de statliga bidragen till folkbildningen i ökad omfattning kan styras till landsbygdsområden för ovan angivna syften.

Folkbildningsrådet ställer sig tveksam till behovet av den föreslagna utredningen. Folkhögskolor och studieförbund har en stark lokal och regional närvaro och finns representerade i hela landet. Folkbildningen har dessutom, i ökande grad tagit emot, och har stor erfarenhet av att arbeta med målgruppen unga och utrikes födda. Av detta skäl kommer en

förstärkning av bidraget till studieförbund (och folkhögskolor) att kunna tillgängliggöras för landsbygdsatsningar samt för unga och utrikes födda inom nuvarande villkor för statsbidraget. Det finns därför inget behov av en ytterligare styrning.

Dessutom innebär Folkbildningsrådets nuvarande villkor för statsbidrag till studieförbunden att en större andel av anslaget fördelas med utgångspunkt i antal unika deltagare. Detta stimulerar studieförbunden att bedriva verksamhet på flera platser i landet för att nå fler människor. Villkoren för statsbidrag till studieförbund innehåller dessutom en skrivning som anger att studieförbundet ska *”arbeta aktivt för att erbjuda verksamhet i hela landet”*.

Vi menar också att en generell ökning av bidraget till folkbildningen via Folkbildningsrådet är att föredra framför ett riktat eller öronmärkt bidrag. Folkbildningsrådet har då möjligheten att utifrån en samlad bild av hela sektorn styra statsbidraget i enlighet med de syften betänkanudet lägger fram.

Vi vill lyfta fram att Folkbildningsrådet är den organisation som har sektorsansvar och expertis kring folkbildningsfrågorna nationellt. Folkbildningen har sammantaget stor erfarenhet av att arbeta såväl med landsbygdsfrågor som med de målgrupper betänkanudet har i fokus, unga och utrikes födda. Förändringar i styrningen av folkbildningsanslaget bör därför hanteras i nära dialog med Folkbildningsrådet. Därför avstyrker vi förslaget att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska utreda dessa frågor.

För Folkbildningsrådet

Maria Graner
Generalsekreterare